

Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2022

Tiivistelmä

Sanna Haverinen

Metsähallitus, Vantaa, 2023
Asianro MH 1091/2023

Patvinsuon kansallispuisto

- Patvinsuon kansallispuisto on perustettu vuonna 1982 ja se sijaitsee Pohjois-Karjalassa, Lieksan ja Ilomantsin kunnissa. Puiston pinta-ala on noin 105 km².
- Patvinsuon kansallispuistossa kohtaavat erämainen järvi, laajat suot ja komeat metsät. Kansallispuiston pinta-alasta yli puolet peittävä suoluonto on monipuolinen: avoimien keidas- ja aapasoiden lisäksi on mäntyvaltaista rämettä ja kuusivaltaista korpea.
- www.luontoon.fi/patvinsuo

Kävijätutkimuksen taustaa

Patvinsuon kansallispuistossa on tehty edellisen kerran kävijätutkimus vuonna 2013, jolloin puiston käyntimäärä oli 12 900. Vuonna 2022 käyntimäärä oli 16 900.

Kävijätutkimuksen tulokset antavat perustietoja alueen kävijöistä, harrastuksista, nykyisten palvelurakenteiden laadusta sekä käyntien alueellisesta ja ajallisesta jakautumisesta. Lisäksi selvitetään kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisia vaikutuksia lähialueelle ja sitä, missä määrin käynnin kansallispuistossa koettiin vaikuttaneen yleiseen terveydentilaan ja hyvinvointiin.

Kävijätutkimuksen aineistonkeruu toteutettiin 14.5.2022–13.9.2022. Vastauksia saatiin kaikkiaan 462 kappaletta.

Puistoon saavuttiin useimmiten oman perheen kanssa

Vastaajista suurin osa saapui pienessä, 2–5 hengen seurueessa (75 %). Yksin liikkuneiden määrä oli kasvanut ollen 20 %. Kuuden tai useamman hengen seurueiden määrä oli pienentynyt huomattavasti 28 % → 5 %.

Seurue koostui yleensä oman perheen jäsenistä (70 %) tai ystävistä (19 %). Seurueista 17 prosentissa oli mukana vähintään yksi alle 15-vuotias lapsi. Liikuntarajoitteisia oli mukana vain kolmessa seurueessa.

Puolet kävijöistä ensikertalaisia

Vastaajista 52 % oli tällä käynnillä ensimmäistä kertaa Patvinsuon kansallispuistossa.

Aiemmin vierailleet olivat käyneet alueella keskimäärin 6,7 kertaa viimeisen viiden vuoden aikana.

Patvinsuon kansallispuisto oli useimmille matkan ainoa tai tärkein kohde (54 %). Vastaajista 41 % kertoi matkan olevan yksi suunnitelluista kohteista. Ennalta suunnittelematta Patvinsuolle poikkesi 6 % vastaajista.

Patvinsuon kansallispuiston ollessa yksi matkan suunnitelluista kohteista, muiksi kohteiksi ilmoitettiin useimmin Kolin kansallispuisto ja Ruunaan retkeilyalue.

Kuva: Ismo Pekkarinen.

Luonnosta nauttimassa patikoiden

Tärkeimmät syyt Patvinsuon kansallispuistossa vierailemiseen olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen ja henkinen hyvinvointi.

Tärkeimpinä aktiviteetteina pidettiin luonnosta nauttimista, kävelyä, retkeilyä ja luonnon tarkkailua.

Perinteisistä harrastuksista vaellus on kasvattanut suosiotaan puistossa (9 % → 14 %). Koiran kanssa ulkoilu on lisääntynyt huomattavasti (8 % → 16 %).

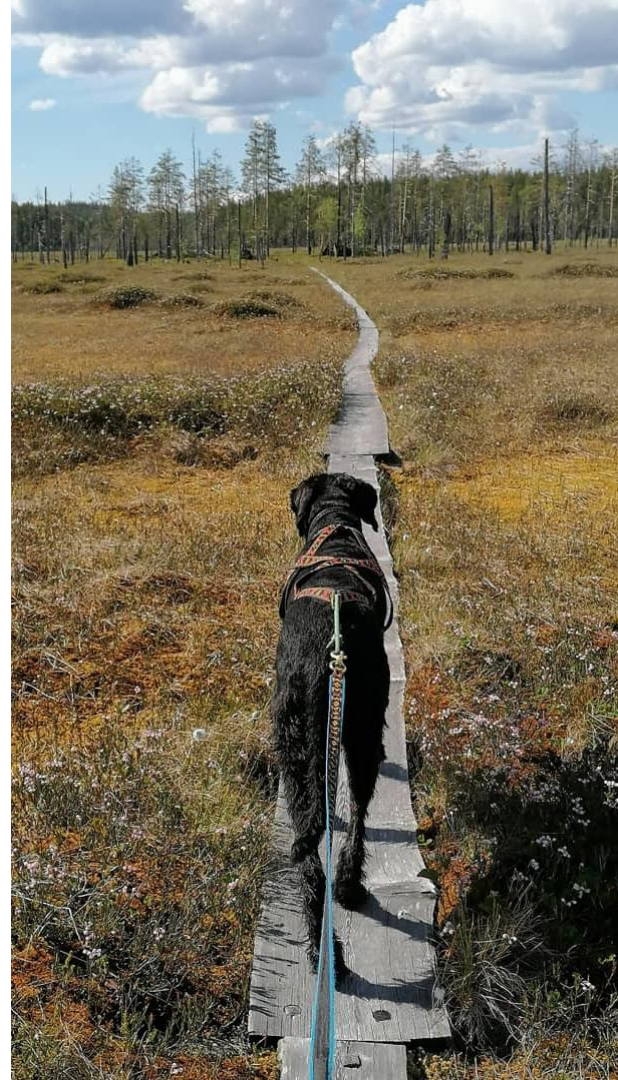
Kävijät kulkivat kansallispuistossa keskimäärin 15,9 km. Useimmiten liikuttiin patikoiden. Lisäksi puistossa liikuttiin mm. pyöräillen (10 %) sekä meloen tai soutaen (9 %).

Suosituimmat käyntikohteet

Suomun alue oli vastaajien suosituin käyntikohde Patvinsuon kansallispuistossa, vaikka luontotuvan kävijöiden osuus oli pienentynyt 63 % → 51 %. Suomun lisäksi eniten vierailtiin Kurkilahdessa ja Teretinniessä.

Retkeilyreiteistä suosituin oli 16 km:n mittainen Suomunkierto, jonka kiersi 55 % vastaajista. Patvinkierrolla kävi 19 % retkeilijöistä.

Pidempien retkeilyreittien suosio oli lisääntynyt vuodesta 2013 lyhyempien luontopolkujen menettäessä kävijöitä.

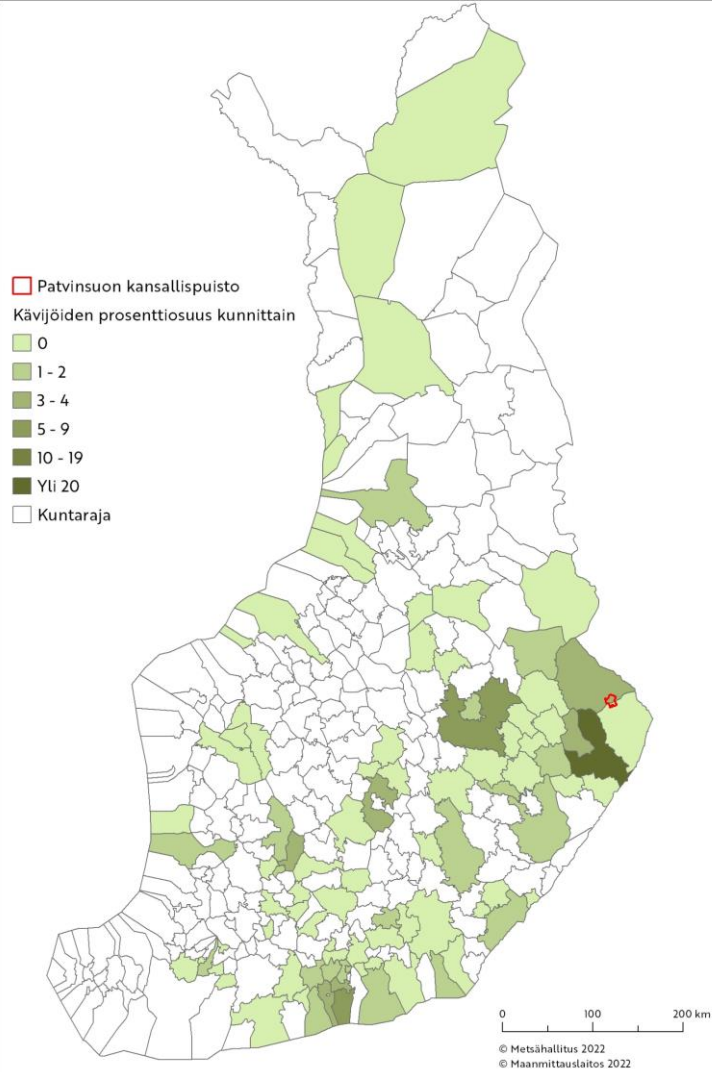
Kuva: Sanna Haverinen.

Viipymä ja yöpyminen lähialueella

Patvinsuon kansallispuisto on pidempien päiväretkien ja lyhyiden yön yli kestävien vaellusten kohde. Kävijöistä 58 % yöpyi alueella ollen puistossa keskimäärin 2 vuorokautta. Päiväkävijöiden viipymä oli 4,7 tuntia.

Kun tarkastellaan lähialueen ulkopuolelta saapuneita matkailijoita, heistä vain 20 % kävi puistossa ja sen lähialueella päiväselään ja jopa 80 % yöpyi. Matkailijat viipyivät puistossa ja sen lähialueella yhteensä keskimäärin viisi tuntia (päiväkävijä) tai noin neljä vuorokautta (yöpyjä). Lähialueella yövyttiin useimmiten omissa majoitteessa tai asuntoautossa tai -vaunussa.

Maakunnan asukkaiden suosiossa

Kävijätutkimukseen vastanneista kotimaisia matkailijoita oli 89 % ja ulkomaisia matkailijoita 6 %. Paikallisten asukkaiden osuus kaikista vastaajista oli 5 %. Useimmat Patvinsuon kävijöistä olivat Joensuusta (25 %), Kuopiosta (7 %) ja Helsingistä (6 %).

Patvinsuon kansallispuisto on selkeästi lähimaakuntien asukkaiden kohde. Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien asukkaita kävijöistä on yli 40 %.

Palveluiden laatuun oltiin tyytyväisiä

Vastaajat olivat keskimäärin tyytyväisiä puiston palveluihin, rakenteisiin ja ympäristön laatuun.

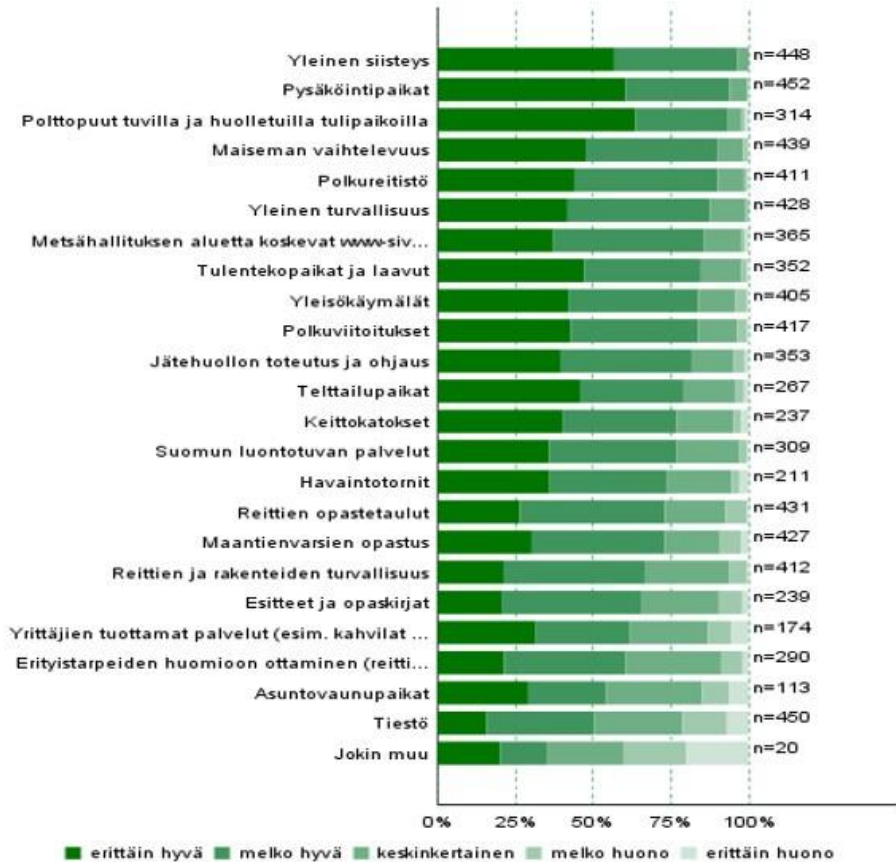
Kansallispuiston palveluiden laatua arvioitiin asteikolla 1–5 (jossa 1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä).

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat parkkipaikkoihin, yleiseen siisteyteen sekä polttopuihin tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla, joiden arvioiden keskiarvo oli 4,5.

Heikoimmat arviot saivat tiestö (3,4) ja asuntovaunupaikat (3,6).

Kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään oltiin kokonaisuudessaan hyvin tyytyväisiä, sillä keskiarvo oli 4,5.

Kävijöiden tyytyväisyys oli pysynyt saman suuntaisena tai heikentynyt aavistuksen kaikilla osa-alueilla lukuun ottamatta kasvanutta tyytyväisyyttä tienvarsiopasteisiin, joita on viime vuosina parannettu.

Kävijätyytyväisyys

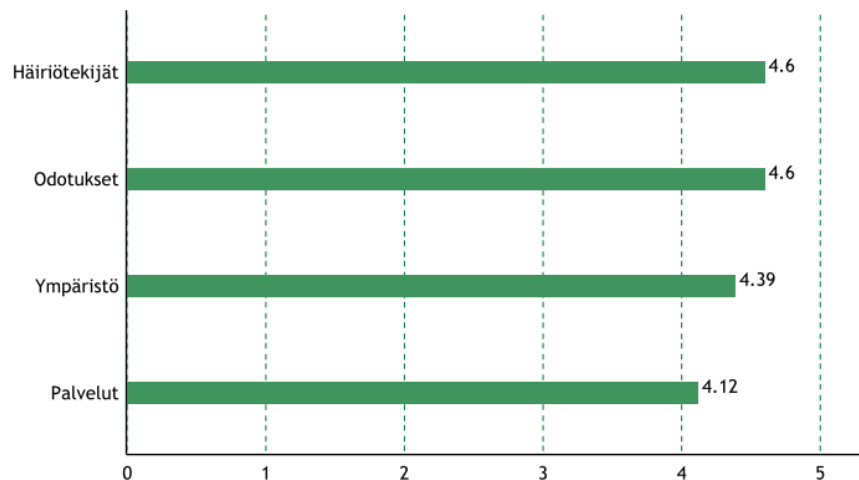
Patvinsuon kansallispuistossa vierailleet eivät kokeneet käynnillään huomattavia häiriötekijöitä. Vaikka käyntimäärät ovat kasvaneet suuresti vuoden 2013 jälkeen, ei kasvanutta kävijämäärää koettu häiriöksi.

Parhaiten kävijöiden odotukset täyttyivät luonnonympäristön osalta. Eniten parannettavaa suhteessa muihin arvioitaviin kohtiin on palveluissa.

Kävijätyytyväisyysindeksin keskiarvon laskentaan vaikuttivat kävijöiden mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten täyttyminen ja käyntiä häirinneet tekijät.

Patvinsuon kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli laskenut hieman vuodesta 2013 (4,46 → 4,33).

Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin, keskiarvot

Rahankäyttö on lisääntynyt

Paikallistaloudellisissa vaikutuksissa on tapahtunut positiivisia muutoksia.

Kävijöiden keskimääräinen kulutus oli kasvanut 37 eurosta 54 euroon käyntikertaa kohden. Kasvua on tapahtunut kaikkien matkailijaryhmien rahankäytössä.

Patvinsuon kansallispuiston paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset ovat lähes kolminkertaistuneet vuoden 2013 0,25 miljoonasta eurosta 0,67 miljoonaan euroon. Työllisyysvaikutus on kasvanut kolmesta henkilötyövuodesta kuuteen henkilötyövuoteen.

Suurimmat paikallistaloudelliset ja työllisyysvaikutukset olivat majoitus-, kahvila- ja ravintolapalveluilla.

Hyvinvointia luonnosta

Useimmat vastaajat kokivat käynnin Patvinsuon kansallispuistossa lisänneen heidän sosiaalista, psyykkistä ja fyysistä hyvinvointiaan.

Asteikolla 1–5 (1 = erittäin huonosti, 5 = erittäin hyvin) kävijät arvioivat:

- Psyykkisen hyvinvointinsa lisääntyneen 4,51
- Fyysisen hyvinvointinsa lisääntyneen 4,49
- Sosiaalisen hyvinvointinsa lisääntyneen 4,31.

Palautetta ja kehittämisehdotuksia

Kyselyyn vastanneilla oli mahdollisuus antaa vapaamuotoista palautetta. Pääsääntöisesti palaute oli positiivista ja puistoa kehitettiin. Lisäksi ihmiset antoivat kehittämisehdotuksia sekä moitteita.

Palautteen mukaan opastetaulut kaipaisivat päivittämistä ja lähtöpaikkojen polkuviitoitukset selkeyttä. Tarvetta olisi myös englanninkieliselle infolle. Puistoon toivottiin tupaa tai kotaa sekä polkujen varsille pieniä pysähdyspaikkoja, kuten penkkejä, levähtämistä ja maiseman katselua varten. Tien kunto herätti keskustelua pitkin kesää.

Kävijät toivoivat, että kansallispuistoa ja sen ympäristöä ei kuitenkaan rakennettaisi ja kehitettäisi liikaa.

”Loistava paikka ja toivottavasti säilyy samanlaisena.”

Tutustu koko tutkimusraporttiin

[Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2022
\(julkaisut.metsa.fi\)](https://julkaisut.metsa.fi)

[Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2013
\(julkaisut.metsa.fi\)](https://julkaisut.metsa.fi)

The logo consists of two stylized triangles pointing towards each other, one green on top and one blue on the bottom.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus